

bodo pomilostili oni Hrvati na Dalmatinskem, ki so nekelej zapustili domovino, ne da bi bili spolnili svojo vojaško dolžnost in prebivajo zdaj po drugih delih sveta, največ v Ameriki, pa bi zdaj radi došli v svojo domačijo. Toda če jih cesar ne pomilosti, bi bili kaznovani pri svojem povratku.

V tej seji se je vnel novi punt proti grofu Gleispachu, ki je kot pravosodni minister zagovarjal postavnost jezikovne naredbe. Krič je nastal tako grozen, da so morali predsedniki zbornice in vsi ministri zapustiti zbornico. Zborovanje je prenehalo za 2 uri. In ko je hotel nadalje govoriti minister Gleispach, so liberalci zopet tako kričali, da ministra ni bilo nič razumeti. V zbornici je nastalo suvanje med poslanci; bati se je bilo pretepa med njimi. Takšna je brezverska olaka! Vsakemu poštenjaku se stoji oholost liberalcev, ki v eno mer trdijo, da vse pravice imajo edino le liberalni Nemci. V soboto se je ta razgovor vendar končal. Sledilo je glasovanje po imenih. 203 poslanci so odobrvali jezikovno naredbo, 163 poslancev ni ž njo zadovoljnih; ministerska zatožba se je torej pokopala z večino 40 glasov. Ministre so rešili Slovani, pa tudi nemški katoličani, kakor Karlon, Kaltenegger, Ebenhoch, grof Falkenhain, ki je v prelepem govoru povdarjal, da tudi nemški narodi v Avstriji imajo enake pravice, kakor Nemci. Se vé so nad poštenim nemškim grofom hruli liberalci, da je bilo grozno. V imenu slovanske zaveze je izjavil dr. Šusteršič, da odobrava to naredbo za Čehe, da pa pričakuje tudi še enakih jezikovnih naredb za Slovence, Rusine in Hrvate. To pa zopet ni bilo po volji nemčurjem. Kdo bo neki ustregel tem divjakom?

Dne 8. maja se je potem začela obravnava zastran krivice, katere trpijo Slovenci na Goriškem od Lahov. Našteval je velike krivice poslanec dr. Gregorčič. Toda navzoči Italijanaši so hudo ugovarjali. Zadnji ponedeljek se je ta goriška zadeva nadaljevala.

Kaj nam je storiti za bodočnost?

(Iz ptujskega okraja.)

Zadnje državnozbornske volitve so pokazale, da Slovenci po mestih prepočasi napredujemo, da tu pa tam sploh ni nobenega napredka opaziti, da pa raste stranka socijaldemokratov, da se krivi nauki človeški družbi in državi nevarne te stranke širijo tudi že med kmečkim ljudstvom. Kdor noče biti po sili slep, lahko to vse opazuje in vidi!

Mesto Ptuj, katero brez slovenske okolice ne more shajati in živeti niti trideset dni, postopa vedno bolj sovražno proti slovenski večini celega okraja. Kjer mestna občina le more, vzame v službo trde Nemce, ne iz Avstrije, ampak naravnost iz Nemčije. Domačini, se vé, ne potrebujejo kruha, pač pa tujei.

Ako hoče kdo v mestu kaj prodati ali kupiti, moral bi vselej preje mestne očete, vse — od župana do zadnjega odbornika — prositi dovoljenja, če sme Slovincu prodati, oziroma, če bi se smel kot Slovenec v mestu nakupiti in naseliti.

Slovincu odvetniku, trgovcu, notarju, zdravniku, obrtniku bi mestno starešinstvo najraje vstop v mesto zabranilo, naselitev v mesto prepovedalo.

Mestno starešinstvo in ž njim večina prebivalstva podpira in pospešuje najraje in najizdatneje vsako Slovincem sovražno društvo in podjetje, na pr. »Südmarko«, se udeležuje vsake demonstracije proti Slovanom.

In kdo so ti zagrizeni Nemci, ki hočejo vse Slovence pohrustati? Vodi jih notar Filafero, zvesti po-

magači pa mu so župan in pek Ornik, trgovci Ott, trgovci Kazimir, Kolenc, Sadnik, Selinšek, pek Stari, tiskar Blanke in drugi.

Kje je slovenski ponos in možatost? Ali res Slovenci ne vedo, kako se more tej gospodi priti do živega, kako jih je učiti pohlevnosti in ponižnosti? Med priprostim in dobrim našim ljudstvom širijo se krivi, nevarni nauki, po raznih listih in agentih. V vsako župnijo nadelali so si že pot; kajti nezadovoljni ljudje, ljudje, ki so svoje zapravili in zagospodarili, ljudje, ki ne marajo dela in ljubijo lenobo, nahajajo se povsodi in tudi v vsakej slovenski župniji.

Ali ni naša sveta dolžnost, da skušamo to kužno bolezen pravočasno zatreti? Pojedini časniki tega ne morejo; tudi par shodov v letu ne zadostuje.

Če mogoče, za vsaki sodnijski okraj, gotovo pa za vsaki politični okraj (obseg okrajnega glavarstva) mora se osnovati politično društvo; za vsako župnijo pa bralno društvo. Taka društva morajo si sčasoma pridobiti sodelavce govornike, podkovane v vseh prasanjih socijalnega in političnega življenja. Poduk se mora začeti vsestransko in temeljito. Ž živo besedo doseže se največ; to nas uči izgled pri bratih na Koroškem, pa tudi pri Nemcih v najnovejši dobi.

Mi govorimo večkrat o kmečkih zadrugah. Kdo pa nam bode te zadruge snoval, če ne podučujemo in ne pripravljamo kmeta na to že sedaj? Z novim letom stopijo novi davčni zakoni v veljavo. Kdo pa je naše ljudstvo že podučil, kaj ti zakoni od njega tirjajo? Ako ostane ljudstvo brez poduka, bode prišlo v škodo in v kazni. To se je pripetilo pred leti tudi na Nemškem, ko so upeljali nove zakone za obdačenje imetja.

H koncu pa še to. Slovenci smo vendar enkrat prišli v državnem zboru pod en klobuk ter se ne ločimo več po kronovinah. Skušati moramo sedaj, da se vsaj nekatere točke našega programa izvedejo. Pri tem pa mora narod vse poslance podpirati. In koj se je dosihdob v tem oziru zgodilo? Koliko shodov in korporacij se je med nami že izreklo za jezikovne naredbe, za izpeljavo ravnopravnosti na temelju usnovnega zakona? Skrajni čas je, da krenemo na drugo pot, sicer bode prepozno!

J.

Prvi občni zbor katoliško-političnega društva za vranski okraj.

Hvala Bogu, kar smo dolgo želeli, se je zgodilo; ustanovilo se je katoliško-politično društvo za vranski okraj. Dne 9. maja je bil prvi občni zbor pri Sv. Juriju ob Taboru v prostorih g. Valentina Južna. Sešlo se je bilo veliko število navdušenih mož večinoma iz vseh občin vranskega okraja. Videli smo goste iz Gomilskega, iz Braslovč, iz Polzele in iz St. Pavla; prisotnih je bilo tudi več č. gospodov duhovnikov, med njimi vlč. gosp. dekan Matija Stoklas iz Braslovč.

Predsednik osnovalnega odbora, č. gosp. Franc Zdolšek, je otvoril shod, pozdravil navzoče goste ter jih je imenoval dobrodošle. Rasjaznil je pomen društva ter je rekel poslednjič, da je visoko c. kr. namestništvo v Gradcu potrdilo »Pravila« in da se po teh »Pravilih« mora voliti 9 odbornikov. Nato se je volil upravni odbor: Alojzij Kokelj, predsednik; Ivan Apat, namestnik; Valentin Južna, tajnik; Franc Zdolšek, blagajnik; Franc Drča, Franc Hanžič, Anton Lukman, Franc Lukman, Franc Lesjak, odborniki. Potem je prevzel predsedništvo novi gosp. predsednik, izjavil je, da sprejme to častno breme ter je v daljšem govoru razvijal neizvedljivost socijalno-demokratskega programa in navduševal ljudi